

## **Výsledky Cen Velkého bratra za rok 2025**

**Zveřejněno 14. 4. 2026**

*www.bigbrotherawards.cz*

### **Kategorie: Úřední slídil**

## **Uítěz: Ministerstvo vnitra a Ministerstvo průmyslu a obchodu za snahu o rozšiřování nelegálního sběru dat o elektronické komunikaci**

**Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s ministerstvem vnitra předložilo v březnu 2025 návrh novely vyhlášky, který měl rozšířit okruh plošně shromažďovaných provozních a lokalizačních údajů o internetové komunikaci v rámci systému data retention. Jestliže dnes jsou plošně shromažďovány údaje o připojení k internetu, nově se mělo jednat i o údaje o koncové straně komunikace, tedy fakticky v mnoha případech o informace o navštěvovaných webových stránkách. Návrh, který byl předložen zcela bez projednání s jakoukoli zainteresovanou stranou a zprvu ani nebyl zveřejněn, jak vyžadují pravidla legislativního procesu, byl naštěstí včas odhalen díky práci novinářů. Veřejnost reagovala odsouzením tohoto kroku, připojili se i operátoři a nakonec i politici. Během několika dnů se tak podařilo tuto iniciativu zastavit. Celý případ je o to více alarmující, že systém plošného sběru těchto dat byl v minulosti označen opakovaně za nelegální Soudním dvorem Evropské unie a v roce 2025 toto potvrdily i české soudy, ať už Městský soud v Praze nebo Nejvyšší soud. Přesto obě zodpovědná ministerstva tento problém neřeší a naopak se snaží v podobě oceněného návrhu novely ho prohloubit.**

Plošné uchovávání provozních a lokalizačních údajů je u nás realizováno od roku 2005. Shromažďována jsou metadata o elektronické komunikaci, zejména o používání telefonů a připojování k internetu. Operátoři tak ví, odkud kdo a komu volal. V souvislosti s nárůstem užívání chytrých mobilních telefonů, které se připojují k síti velmi často, jde pak fakticky o velmi přesnou mapu pohybu každého z nás. Původně šlo o implementaci evropské směrnice. Ta ovšem byla v roce 2015 zrušena Soudním dvorem Evropské unie, který pak v následujících letech opakovaně rozhodoval o tom, že princip plošného shromažďování dat o každém z uživatelů prostředků elektronické komunikace je nelegální. Česká právní úprava v § 97 zákona o elektronických komunikacích ale tento vývoj judikatury ignorovala. Už za rok 2017 tak obdrželo Ministerstvo průmyslu a obchodu anticenu Dlouhodobý slídil za udržování tohoto nelegálního sběru dat v chodu. K nápravě to nevedlo.

Ministerstva průmyslu a obchodu (jako kompetenční ministerstvo, do jehož působnosti spadá zákon o elektronických komunikacích a je tak navrhovatelem novel, které z něho vychází) a vnitra (jako faktický iniciátor změn v oblasti data retention) naopak přišla v březnu 2025 s nenápadným návrhem novely prováděcí vyhlášky č. 357/2012 Sb., o uchovávání, předávání a likvidaci provozních a lokalizačních údajů, která měla zásadně proměnit okruh údajů o používání internetu, které měly být plošně sledovány. Vedle údajů o připojení se nově měly shromažďovat i údaje o koncové straně komunikace, fakticky tedy v mnoha případech o obsahu toho, na co se na internetu díváme. Šlo by tak o zásadní prolomení doposud platícího pravidla, že sledována jsou metadata o komunikaci a nikoli její obsah.

Novela vyhlášky nebyla projednána ani s operátory, pro něž by přitom představovala dramatický nárůst shromažďovaných dat a tedy i nákladů, ale původně nebyla ani řádně vložena do knihovny připravované legislativy (VeKLEP). Stalo se tak až po odhalení této iniciativy Českým rozhlasem. I to ukazuje na netransparentní snahu prosadit tuto zásadní změnu bez projednání s dalšími zainteresovanými subjekty a bez pozornosti veřejnosti.

Po tlaku veřejnosti byl návrh stažen a právní úprava zůstala v původní podobě. V dubnu pak rozhodl Městský soud v Praze, že systém data retention je protiprávní, když odporuje evropskému právu. To následně potvrdil i Nejvyšší soud v prosinci 2025. Přestože od aféry se šmírovací vyhláškou a od rozhodnutí Městského soudu v Praze uplynul již rok, tak zde data retention máme stále a dle vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu tomu tak zřejmě bude i nadále.

Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo vnitra tak dlouhodobě selhávají v řešení zcela nepřijatelné praxe, kdy jsou občané plošně a nelegálně sledováni a toto sledování je státem organizované. Místo aby řešila tuto situaci, tak se naopak netransparentně snaží toto sledování rozšiřovat s cílem sledovat i samotný obsah komunikace. Obě oceněná ministerstva tak bohužel dlouhodobě přispívají k rozkladu důvěry občanů v právní stát.

#### **Zdroje:**

- [https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/provozni-a-lokalizacni-udaje-sledovani-data-retention-ip-adresa\\_2503130700\\_pik](https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/provozni-a-lokalizacni-udaje-sledovani-data-retention-ip-adresa_2503130700_pik)
- <https://denikreferendum.cz/clanek/237341-smirovaci-vyhlaska-je-mrtva-at-zije-smirovani>
- <https://digitalnisvobody.cz/blog/2026/01/08/tz-dobra-zprava-pro-soukromi-shromazdovani-dat-z-mobilu-je-nelegalni-potvrdil-nejvyssi-soud/>
- [https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/stat-selhal-soud-prelomovym-rozhodnutim-uznal-ze-cesko-shromazduje-data-z-mobilu\\_2504230645\\_pik](https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/stat-selhal-soud-prelomovym-rozhodnutim-uznal-ze-cesko-shromazduje-data-z-mobilu_2504230645_pik)
- <https://odok.gov.cz/portal/veklep/material/ALBSDEFJYAXS/>